

Twee Eerste Kamerleden bij Raad van Europa in Straatsburg

Van 15 en met 19 april 2024 nam namen de Eerste Kamerleden [Gala Veldhoen](#) en [Saskia Kluit](#) (beiden GroenLinks/PvdA) deel aan de tweede deelsessie van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa in Straatsburg. Dit was de eerste plenaire vergadering voor de nieuwe delegatie na de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. De samenstelling van de PACE delegatie is [hier](#) te vinden. Tijdens deze plenaire zitting werd onder meer gesproken over de toetreding tot de Raad van Europa van Kosovo, de dood van Navalny, het tegengaan van het totalitaire regime van Poetin en de vervolging van demonstranten in Rusland en Belarus. Verder werd er een spoeddebat gehouden over het ontwerpverdrag inzake kunstmatige intelligentie, mensenrechten, democratie en de rechtsstaat en een actualiteitendebat over de humanitaire ramp in Gaza en het voorkomen van verdere escalaties in het Midden-Oosten na de recente Iraanse aanval op Israël. Ook de wederopbouw van Oekraïne stond op de agenda. En marge van de vergadering sprak de delegatie met Tanja Gonggrijp, de permanent vertegenwoordiger van Nederland bij de Raad van Europa.

Oekraïne en Rusland

Bij de opening van de plenaire vergadering op 15 april vroeg PACE president Theodoros Rousopoulos steun voor Oekraïne. Hij riep alle Europese landen op hun inspanningen te verdubbelen en te verdrievoudigen om Oekraïne in staat te stellen zich te verdedigen, de controle over zijn illegaal bezette gebieden terug te krijgen en de vrede herstellen. Hij roemde de politieke oppositieleiders en gevangenen, en alle gewone Russische burgers die de moed hebben om het repressieve regime van Poetin te trotseren. Op dinsdag 16 april nam de assemblee unaniem een [resolutie](#) aan waarin wordt opgeroepen de bevroren Russische tegoeden in te zetten voor de wederopbouw van Oekraïne en voor het compenseren van schade als gevolg de illegale Russische inval in Oekraïne. Verder stemde de Assemblee op woensdag 17 april unaniem voor een [resolutie](#) die het bewind van Poetin in Rusland kwalificeert als een de facto dictatuur die een oorlog tegen de democratie voert. Ook wordt opgeroepen om onder meer sancties op te leggen aan de betrokkenen bij de vervolging, mishandeling en dood van Alexei Navalny, de sancties tegen Rusland aan te scherpen en om gevangenen uit te wisselen in ruil voor de vrijlating van politieke gevangenen in Rusland en Wit-Rusland. In het bijzonder Vladimir Kara-Murza, die van de Russische autoriteiten een gevangenisstraf van 25 jaar heeft gekregen. In het verlengde daarvan nam de assemblee op dezelfde dag de resolutie 'Sancties tegen personen op de [Kara-Murza-lijst](#)' aan om personen die verantwoordelijk en betrokken zijn bij de vervolging en mishandeling van Kara-Murza op te nemen in gerichte sanctielijsten. Tijdens het debat sprak zijn vrouw Evgenia over de omstandigheden van zijn detentie, de situatie in Rusland en de moed van de Russen die zich verzetten tegen het regime van Poetin.

Ontwerpverdrag Kunstmatige intelligentie

Om te komen tot regelgeving inzake de ontwikkeling, het ontwerp en de toepassing van kunstmatige intelligentiesystemen op basis van de mensenrechtennormen van de Raad van Europa werd in 2021 een *ad-hoc comité* voor kunstmatige intelligentie (CAI) door het Comité van Ministers opgericht. Dit is uitgemond in een concept Kaderverdrag. Zodra het verdrag is aangenomen door het Comité van Ministers, mogelijk medio mei aanstaande, zal dit het eerste internationale verdrag over kunstmatige intelligentie zijn. Tijdens de bespreking van dit concept in de commissie Justitie en Mensenrechten

op 16 april waren er een aantal kritiekpunten op het concept Kaderverdrag en werden verbeteringen besproken. Onder meer is het mondelinge amendement van Gala Veldhoen, dat overheden burgers moet informeren of bij administratieve procedures met bindende besluiten kunstmatige intelligentie is gebruikt, overgenomen. Op donderdag 18 april werd in de plenaire vergadering het [rapport](#) over en ter verbetering van het concept Kaderverdrag besproken en unaniem aangenomen.

Mensenrechten en klimaat

Tijdens de vierde top van de staatshoofden en regeringsleiders van de Raad van Europa in Reykjavik in mei 2023 [verklaarden](#) zij onder meer dat het milieu dringend moet worden beschermd en dat de gevolgen van vervuiling, klimaatverandering en verlies van biodiversiteit moeten worden tegengegaan. In opvolging daarvan besprak de Assemblee de resolutie over *Mainstreaming van het mensenrecht op een veilig, schoon, gezond en duurzaam milieu*, die benadrukt dat het recht op een gezond milieu uniek is omdat het individuele rechten overstijgt, huidige en toekomstige generaties omvat, en oproept tot een verantwoordelijke, toekomstgerichte strategie. In haar inbreng verwelkomende Saskia Kluit de resolutie. "Echte welvaart is alleen mogelijk als mensen in een schoon en gezond milieu kunnen leven," zei Kluit. Zij verwees voorts naar een in Nederland net aangenomen ruimtelijke ordeningswet, de omgevingswet, die dit recht op een schoon en gezond milieu in Nederland vastlegt. "Dat is cruciaal voor het vervullen van fundamentele mensenrechten en het gelijkwaardiger maken van de wereld. Veel mensen hebben niet de mogelijkheid te ontsnappen aan een slechte leefomgeving, met als gevolg dat ze ziek worden, hoge kosten hebben en minder kansen in het leven. De volledige gevolgen van de klimaatcrisis zijn voor onze kinderen en kleinkinderen," aldus Kluit. De resolutie werd met ruime meerderheid aangenomen.

Humanitaire situatie Gaza

Op 18 april was er een actualiteitendebat over de humanitaire ramp in Gaza en het voorkomen van verdere escalaties in het Midden-Oosten. Tijdens dit debat wees Saskia Kluit op de mensen die te lijden hebben onder de humanitaire situatie. Ze verzocht de Assemblee specifiek te werken aan het verbeteren van de situatie van de meest kwetsbare mensen in Gaza, op de Westelijke Jordaanoever en in Israël. "We zijn het misschien over sommige dingen oneens, maar we zijn allemaal zeer eensgezind in de zorgen over de meest kwetsbare mensen in dit conflict: de kinderen, of ze nu uit Israël, Gaza of de Westelijke Jordaanoever komen, en hun moeders," zei Kluit. Zij riep de assemblee en de Raad van Europa op alles te doen om een einde te maken aan de huidige mensenrechtenschendingen en te gaan werken aan een snelle verbetering van de humanitaire situatie in Gaza, de Westelijke Jordaanoever en Israël. "Want wees stil als de kinderen slapen, wees niet stil als de kinderen sterven," sloot zij af.

Overig

Met ruime meerderheid stemde de Parlementaire Assemblee in met de toetreding van Kosovo tot de Raad van Europa op 16 april. Het besluit tot lidmaatschap ligt nu bij de het Comité van Ministers waar een tweederde meerderheid nodig is voor goedkeuring. Verder waren er debatten over onder meer de vrijheid van meningsuiting en vergadering van LGBTI's in Europa en over de bescherming van kinderen tegen online geweld. Een [motie](#) van Saskia Kluit om de humanitaire situatie in Gaza, de Westelijke Jordaanoever en Israël te agenderen kreeg voldoende steun om behandeld te worden.